

Japon Kılıç Sanatları :

Kendo – “Kılıcın Yolu”

Arda Kocaman

2. Qyu

**İstanbul Teknik Üniversitesi
Aikido Topluluğu**

**Japon Kılıç Sanatları :
Kendo
“Kılıcın Yolu”**

Arda Kocaman

2. Qyu

**Kimya-Metalurji Fakültesi
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği**

ardakocaman@gmail.com

29.01.2007

İçindekiler

Önsöz

1. Kılıç Sanatları

1.1 Kılıcın tarih içerisinde yerini alması

1.2 Kılıç sanatlarının ayrılması

2. Kendo antreman yapısı ve detayı

2.1 Dojo ve kılıç

2.2 Mertebeler

2.3 Zen ve kontrol

Kaynakça

Önsöz

Bu çalışmamda kılıcın Japon tarihindeki önemini ve yer almasını kısaca anlatıp savaş tekniklerinin sınıflandırılmasını da sade tanımlamaları ile verip Kendo üzerinde yoğunlaştım.

İlk başta Aikido'da kılıçlı teknikler başlığı üzerinde bir yazı yazmayı düşünsem de araştırmaya başladıkça kendo ve iaido'nun ve gene kenjutsu'nun türevleri birçok başka dalın da ne kadar gelişkin ve derin olduğunu farkedince ilk yazımı kendo'dan başlama kararını aldım. Daha sonra, diğer dallar hakkında veya diğer dalları kendo ile bütünleşik anlatarak; tamamen başka bir yazımda aikido üzerinde bu yazdıklarımı tekrar toplamanın daha doğru bir çalışma yöntemi olacağını düşünmekteyim. Esas en çok ilgimi çeken konunun „kılıç yapımı“ olmasına rağmen kılıcı yapan ustanın dahi derin felsefe zincirlerini kavramanın yolunun, kılıç sanatlarını anlamaktan geçtiğini farketdiğimden beri altyapı sağlamak üzere bu sanatları araştırmaktayım. Umarım ülkemizde yeni yeni yapılanan kendo sporunu ve daha nice benzer türevlerini aikido kadar çok duyar hale geliriz.

Kendoyu anlatırken kuralları ve tekniklerinin açıklamaları üzerinde durmaktansa felsefesine bir giriş olması amacıyla dayandığı temelleri anlatmayı çalıştım. Bir sporu anlamanın en doğru yolu o sporu yapmak olduğu gibi ben de bir kendo kitabı yazmaktansa kendo rehberi sayılabilecek; kendo hakkında bilgi sahibi olmak isteyen ve/veya sanat olarak özünü merak edenler için giriş niteliğinde bilgi derlemek istedim. Daha detaylı bilgi edinmek için bahsini ettiğim konuların isimleri ile yazılmış spesifik kitaplar mevcuttur. İnternet siteleri iyi birer kaynak olsalar da derinlemesine bilginin kaynağı konumunda değillerdir. Sayfanın altında verdiğim anahtar kelimeler ve kullandığım referanslar iyi birer sıçrama noktası olabilecek hatta doyurucu bilgi sahibi olabileceğiniz kaynaklara ulaşmanızda yardımcı olacaktır.

Anahtar kelimeler : Kendo, kılıcın yolu, Katana (Kendo, way of the sword, Katana)

1. Kılıç Sanatları

1.1 Kılıcın tarih içerisinde yerini alması :

Japon tarihi, büyük ölçüde kılıcın etkisi altında şekillenmiştir ve günümüze kadar gelen bir kültür birikimi ile kılıç, artık sembol haline dönüşmüştür. Japon tarihinin kökünde imparatorun imparator sayılabilmesi için sahip olması gereken mücevher, ayna ve kılıç üçlüsünden biri olarak yer almıştır(1). Bizim kültürümüzdeki “at, avrat ve silah” üçlemesinin karşılığı sayılabilir. Shinto (Kraliyet ailesi Nara’nın geleneksel memleketinin yakını) bölgesinin eski bir efsanesine göre Japonya’nın ufak adaları, okyanusun suyuna daldırılan bir kılıcın ucundan damlayan suyun düştüğü yerlerde oluşmuşlardır (1). Adaların ve üzerinde yaşayan kabilelere bağlı insanların varlığı boyunca kılıcın hüküm sürdüğü kabul edilmekte ve bu coğrafya ile beraber ada insanların kılıcın şeklini almasında ve korunmasında başrolü oynadıkları gözönünde bulundurulmalıdır.

Japonların gözünde kılıcın öneminin bu kadar büyümesi ve akabinde gelen derin saygı ve inanış zinciri bir anda olmamıştır. Japonlar aksine kılıç yapımını bilmeyen ve topraklarındaki dağınık ve düşük tenörlü demir madenlerinden dolayı süs kılıç yapımından öteye pek adım atamamışlardır (2). Hatta bu süs kılıçlarını daha çok adaya gelen Çin’li ve Kore’li turistlere satarak gelir yaratmakta idiler (2). Bildikleri kılıç yapım tekniklerini ise tamamen gene Çin’li ve Kore’li ustalardan öğrenmişlerdi (3). Daha sonraları Japonya’da birkaç usta farklı bölgelerde “mükemmel kılıç” hedefi ile çeşitli teknikleri geliştirmiş ve kendi kılıçlarını yapar duruma gelmişlerdi (2). Halen daha “samuray kılıcı” olarak ifade edilen Japonlara özgü eğim ve şekle sahip kılıçlar halk arasında bir tapınmaya sahip değilken Moğol ordularının sahile dayanması ile Japon kılıcının efsanevi yükselişi başlamaktadır (1274 ve 1281; 3). Bir günün sabahı halkın sahilin biraz ilerisinde duran Moğol gemilerini farketmesi üzerine sahile dizilen samurayların ellerinde kılıç ile savunma amaçlı beklemesine karşın üstün Moğol okları ile gemilerden -hiç karaya inmeden- samurayların büyük bir kısmı kıyıya uğratılmıştır. Sonraki günün sabahı kendine gelemeyen Japon ordusu tekrar sahile indiğinde Moğolların gittiğini farketmişlerdir. Fakat tekrar böyle bir tehlike anı için sıkı çalışmalara başlayıp daha kalın zırhlarla ve ince işlenmiş kılıçlarla donatılarak kendilerini eğitmek

amaçlı antremanlar yapmışlardır. Bir kaç hafta olmadan geri dönen ve bu sefer kalıcı istila için gelen Moğol ordularının karşısında ufak tekneciklerin içine dolmuş 10-12 kişilik samuraylar beklemekteydi. Tekrar oklarını geren Moğolları gören Samuraylar ufak fakat hızlı tekneleri ile Moğol gemilerine yaklaşmışlar ve geminin üzerine çıktıkları gibi tüm gemiyi kılıçtan geçirmişlerdir. Okçular sayıca çok olan tekneleri vurmakta zorlanırken bir tane dahi olsa samuray bir şekilde gemiye tırmandığı zaman Moğolların şansı kalmamıştı. Çünkü okçular artık kısa mesafede etkin atış yapamazken kılıçlı askerlerin kılıçları samuray kılıcı karşısında kırılıp dağılmaktaydı ! (3) Bu zaferden sonra samuraylar ve özellikle bu anlatılan sahne ile yücelen kılıcı artık Japon kültüründe yerini belirlemiştir. Artık kılıç bir namus ve güç sembolü haline gelmiş fakat bu da ateşli silahların egemenliği ile sadece sembol olarak kalmaya mahkum olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'nda dahi samuray kılıçları Japon ordusunun sembolü olmuş fakat daha sonra rafa kaldırılıp bir kültür ürünü olarak muamele edilmiştir ve edilmektedir. Bu şekilde etkili bir ölüm aracı olmasa da halen daha mucizevi kesim gücü ve üzerine kurulan dipsiz kuyu misalindeki felsefeleri ile unutulmayacak bir dünya mirası olmuştur.

Japon kılıcının itibar kazanmasından sonra gelişimi daha çok kendi iç savaşlarındaki kullanımı ile olmuştur. Bu uzun süreç içinde kılıcın sanatı, bilimi ve teknolojisini bir arada ifade etmek üzere kullanılan terim “Kenjutsu” doğmuştur (4). Bu kavramları kapsayan bir terim olsa da, Katana'nın kullanımı üzerinde yoğunlaşarak, Katana tekniklerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını işlemektedir (4). Fakat burada Iaido ile karıştırılmaması gerekmektedir çünkü Iaido gibi sanatsal içerikli öğeler birincil amacı değildir.

1.2 Kılıç sanatlarının ayrılması

Kılıç teknikleri Japonya'daki, The Zen Nihon Kendo Renmei (Tüm Japon Kendo Federasyonu) – Kendo kendo, kenjutsu ve biraz iaido ryu sertifikasyonu- ile The Zen Nihon Iaido Renmei (Tüm Japon Iaido Federasyonu) - biraz kenjutsu ve iaido ryu ağırlıklı sertifikasyonu kapsayarak yürütülmektedir (1)

Tekniklerin sınıflandırılması tiplerine, bölgelerine göre olsa da en genel olarak üç başlık altında toplanabilir : Kenjutsu, Iaido ve Kendo.

Kenjutsu daha çok çatışmacı olarak nitelendirilir; kılıç kınından çıkarılmış ve esas duruşta başlar. Karşı rakibi yenmek üzerine kuruludur. Savaş tekniklerinin geliştirilmesi ve doğrudan savaş alanında uygulanması esasına dayandığından katarlar eşli olarak çalışılır ve şu an Dünya üzerinde Japon hükümetinin desteklediği ve federasyonlarca düzenlenen yarışmalar yapılmaktadır (1, özetlenmiştir). 1900'lerin başında Kendo eğitmenleri, güvenlik amaçlı antremanlarda kullanılan tahta kılıçların gerçek savaş eğitimini birebir simüle etmediğinin farkındaydılar ve kılıç eğitiminin bu şekilde verilerek tam bir "kılıç sanatı"nın sağlanamadığını düşünmekteydiler (6). Bunu telafi etmek için 1950'lerde Iaido uzmanlarından oluşan bir komisyon ile 7 katayı eğitim müfredatına almışlar ve sonra başka bir komisyon ile bu katarların sayısı 10'a çıkarılmışlardır. Bu etkileşim Kendo federasyonunun temelini oturtmuştur (1).

Iaido kenjutsu türevli olsa da bir o kadar eski ve bir o kadar farklı sayılabilir. Iaido, kılıcın kınından çekilmesi ile başlar ve kına geri sokulup sakın duruşa geçilmesi ile biter. Bu başlangıç ve bitiş en önemli noktaları oluşturmakla beraber ara süreçte yapılan hayali düşmana karşı kata ise tamamen işin sanatını ortaya koyarak, sanatçının yaratıcılığına ve kontrolüne dayanır (5). Iaijutsu ise Iaido'nun bir başlığı olup kılıcın kınından çekilip, tek hamlede, rakibin işini bitirmek üzerinde çalışır (5).

Kendo, Kenjutsu türevi olup Iaido ile etkileşimi sonucu kılıç sanatı yolunda şeklini almıştır. Kenjutsu "kılıç sanatı" olarak ifade edilse de Kendo "Kılıcın yolu" olarak ifade edilmektedir. Buradaki nüans, Kenjutsu'nun kılıç kullanım teknikleri olarak saf bir savaş disiplini olmasına karşın Kendo'nun kılıç teknikleri ile savaşçı ile kılıç arasındaki kuvvetli felsefeyi de işlemektedir. Bu sebeple bir yol olarak tanımlanmıştır ve Dojo kuralları kılıç ile ilgili aşırı hassasiyet gösteren kuralları içermektedir. Iaido'nun aksine (Iaido'da gerçek kılıç kullanılır) tahta antreman kılıçları kullanılır ve müsabakalarda da aynı antreman kılıçları ile mücadele edilir. Kenjutsu'nun altında çalışılan bir teknikken kullanılan bu silahlar bu zamana kadar pek evrim geçirmemiştir. Kenjutsu öğrencileri

gerçek kılıçlar ve keskiler ile yapacakları antrenmanlara bu türde, sapı ve uç kısmı deri sarılı bamboo sopaları kullanmaktaydılar.

Katana prensiplerinin uygulamaları ile insan ruhuna disiplin kazandırmak ...

Kendo'nun amacı

Uluslararası Kendo Federasyonu tanımı

2. Kendo antrenman yapısı ve detayı

Yukarıda belirtilen amaç üzerine, Kendo antrenmanları;

Zihni ve vücudu şekillendirmek,

Kuvvetli bir ruh yetiştirmek üzere çalışılır. Doğru ve sıkı çalışma ile beraber;

Kendo sanatında tutarlılık,

İnsan onuru ve kibarlığına saygı,

Diğerleri ile samimiyetin sağlanması

Kendini bulmak üzere sonsuz bir çaba sarfedilmesi beklenir. Bu sayede;

İnsan kendisini sevebildiği gibi ülkesini ve bir başkasını sevebilecektir,

Kültür gelişimine katkıda bulunabilecektir,

Başarı ve refahı etrafına yayabilecektir.

Uluslararası Kendo federasyonu resmi tanımı.

2.1 Dojo ve kılıç

Dojo, Kendo'da da Aikido'daki kadar önem taşımaktadır. Genel itibariyle Japon savaş sanatlarındaki değişmez yerinin Kendo için ayrıca tanımlama gereğinden ziyade Dojo içinde kılıcın öneminden bahsetmek gerekmektedir.

Kılıç öncelikle bir enstrüman olarak değil sahibinin bir uzuvu olarak muamele görmektedir. İnsan kendi vücuduna kötü davranıp umarsız olamayacağı gibi aynı düşünce inceliğini kılıcına da göstermesi beklenir. Kişinin kılıcını herhangi bir yerde bırakması veya eşya gibi sağa sola-oraya buraya fırlatırcasına yerleştirmesi (fırlatması söz konusu değildir !), dinlerken veya dinlenirken üzerine yaslanması kabul edilemez davranışlardır. Kişinin burada kendisine baktığı kadar kılıcına baktığını söyleyerek kılıcının kötü muhafazasını savunurken kendisinin kendisine karşı kötü davrandığı gerçeğini kabulleniyor olsa da bu Dojo için kabullenemez. Aynı Aikido'da veya Dojo içerisinde çalışılan diğer benzer savaş sanatları için de geçerli olan temizlik kuralları (tırnak, el, ayak, kıyafet, koku vb...) Kendo için de geçerli olup bireyin bu özellikleri kazanması ve sağlaması beklenmektedir. Bu amaçla kazandırılması amaçlanan düşünce yapısı ile kılıç eğitimi desteklenip kılıcın vücudun bir parçası olması mümkün olabilmektedir.

Antreman esnasında pür dikkat ve çalışma konsantrasyonunun korunması, çalışılan eşin sağlığı açısından hayati önem taşımaktadır- Aikido'daki önemini hatırlatmak gerekirse !

Kuralların bir arada derlendiği maddeler listesine „etiket“ ismi verilmektedir ve Dojo'ların „öğrenci el kitapları“nda yazmaktadır.

Kurallar dışında kılıcın önemini belirtmek ve neden bu kadar önem arz ettiğini anlamak için tarih boyunca kılıcın muamelesine bakmak yerinde olacaktır. İmparatorluk zamanında ve samurayların hüküm sürdüğü zamanlarda köylülerin silah taşınması yasaktı. Eğer ki silah taşırken yakalanırsa ölüm ile cezalandırılması kaçınılmazdı (6). Hatta bir vatandaşın samurayın kılıcına değmesi durumunda samurayın onu öldürmesinin bir mahsuru olmadığı gibi sadece samurayın vicdanına bırakılan bir husustu. Samurayın namusu sayılan, aslında daha çok hayatının bağlı olduğu ve yaşamı için olmazsa olmazı olan kılıcın, Dojo'daki kendokalar tarafından aynı şekilde itibar edilmesi şaşırılmaması gereken bir beklentidir. Uzun zamanlar boyunca kılıç ile yatıp kalkmak ve elbisesi olmasa bile yanından ayırmadan taşıyan samuraylar için bir organ haline gelen kılıcın, kendokalar için de aynı seviyeye ulaşması amaç edinilmiştir. Modern dünyada bu tip katı kuralların uygulanmasını beklemek hayalperestlik ve uygulamak da gerçekdışı bir efor gerektirmektedir fakat Dojo'da aynı ruhun korunması hiçbir şekilde atlanmamaktadır.

2.2 Mertebeler

Her ülkede farklılık gösterebilse de Federasyon qyu ve dan sistemi ile sertifikasyon yapmaktadır. Türkiye’de, başlangıç derecesi 6. qyu ve daha sonra dan mertebesi ile devam eden bir atama mevcuttur.

Bu genel bilgidен sonra belirtilmesi gereken en önemli nokta şudur ki; Kendo kılıcın yoludur. Aikido nasıl uyum ve enerjinin bitmeyen yolu ise Kendo’nun da üst sınırı yoktur. Devamlı gelişmeye ve yukarıda antreman amaçlarında bahsedilen her bir amaç için sonsuzluğa uzanmaktadır. Ne zaman ki bambu sopa sahibinin kolunun uzantısı olur, ne zaman ki sahibi kılıcı olmadan kendini eksik hisseder o zaman Kendo amacına ulaşmıştır fakat bitmemiştir. Tükenmesi söz konusu değildir. Tek sınırı kendokanın ömrüdür ki kendokanın bilgilerini aktarması ile sürekli bir devinim içinde mükemmele doğru gidilir.

2.3 Zen ve kontrol

Antremanlarda vücudun çalıştırılmasının yanında zihnin şartlanması için de çalışılır. Aslında vücudun bu şekilde eğitilerek zihnin arındırılması hedeflenmektedir. Kendokanın silahını kaldırdığında karşısındakini kontrol etmeye çalışması çevik ve yetenekli rakipler karşısında tamamen fantezi olduğundan öncelikle kendini kontrol etmesi gerekmektedir. Bunun yolu da zihnin serin ve korkusuz kalmasıdır.

Samurayın yolunda kişi zaten ölmüş olduğunu kabul ederek ilerleyecektir.

Hagakure : Samurayın El Kitabı, Yamamoto Tsunetomo

Yaşamının her anında ölümü bekleyen bir savaşçı kılıcın ustası sayılmaktadır. Çünkü bu şekilde şartlanmış bir zihin samurayın ulaşmak istediği üç erdem için de bir açılım yakalamıştır : cesur bir akıl, inanç ve sorumluluk duyarlılığı. Savaş teknikleri bu sayede Zen’i geliştirmek için biçilmiş araçlar durumundadırlar. Zen felsefesinde zihin ile vücudun ayrımı söz konusu olmadığından, aslında zihnin işlenmesi tekniklerin

geliştirilmesinden geçtiği gibi tekniklerin geliştirilmesi zihnin işlenmesinden de geçmektedir. Yani kapalı tekrarlı bir durumdur. Tüm bunlardan sonuçla Kendo'nun insan öldürmeye yönelik bir spor dalı olarak değil, kişisel gelişim odaklı bir sanat olduğu sonucu aşikardır.

Aikido ile benzer bir felsefe içeren Kendo'daki kılıç antrenmanları ile Aikido'nun kılıç antrenmanları farklılık göstermektedir. Her ne kadar O'senseri Kenjutsu esaslı bir çok kılıç formasyonunun eğitimi alıp yüksek derecede kullanıcı olsa da Aikido'ya kılıcı daha çok hareketlerin anlaşılması ve daha gerçekçi simüle edilmesi üzere uyarlamıştır. Boş ellerle yapılan hareketlerin tahta kılıç ve sopalar ile çalışılması sonucu hareketlerin oturulması amaçlanmıştır (5).

Kaynakça

- (1) The Japanese Sword Arts, Bowers A., 13.02.1999,
http://www.bl.physik.uni-muenchen.de/~k2/budo_english/iaido/node2.html
- (2) [Samuray: Japon Seçkin Savaşçı Sınıfı](#), National Geographic Türkiye, 2004 Ocak sayısı
- (3) FAQs, Shadow of leaves, n. d.,
http://www.shadowofleaves.com/sword_history.htm
- (4) Wikipedia English, Kenjutsu – Kendo, [http://en.wikipedia.org/wiki/Kenjutsu - Kendo](http://en.wikipedia.org/wiki/Kenjutsu_-_Kendo)
- (5) Japanese Sword Arts FAQ Version 2.7, Clausen K, n.d.,
<http://www.kjartan.org/swordfaq/section01.html>
- (6) Seminar on Japanese Swords, Nicholas Taylor, 07.02.2005, Tsurugi-Bashi Kendo Kai Cambridge University Kendo Society
- (7) Hagakure : Samurayın El Kitabı, Tsunemoto Y., 2005, İthaki, İstanbul